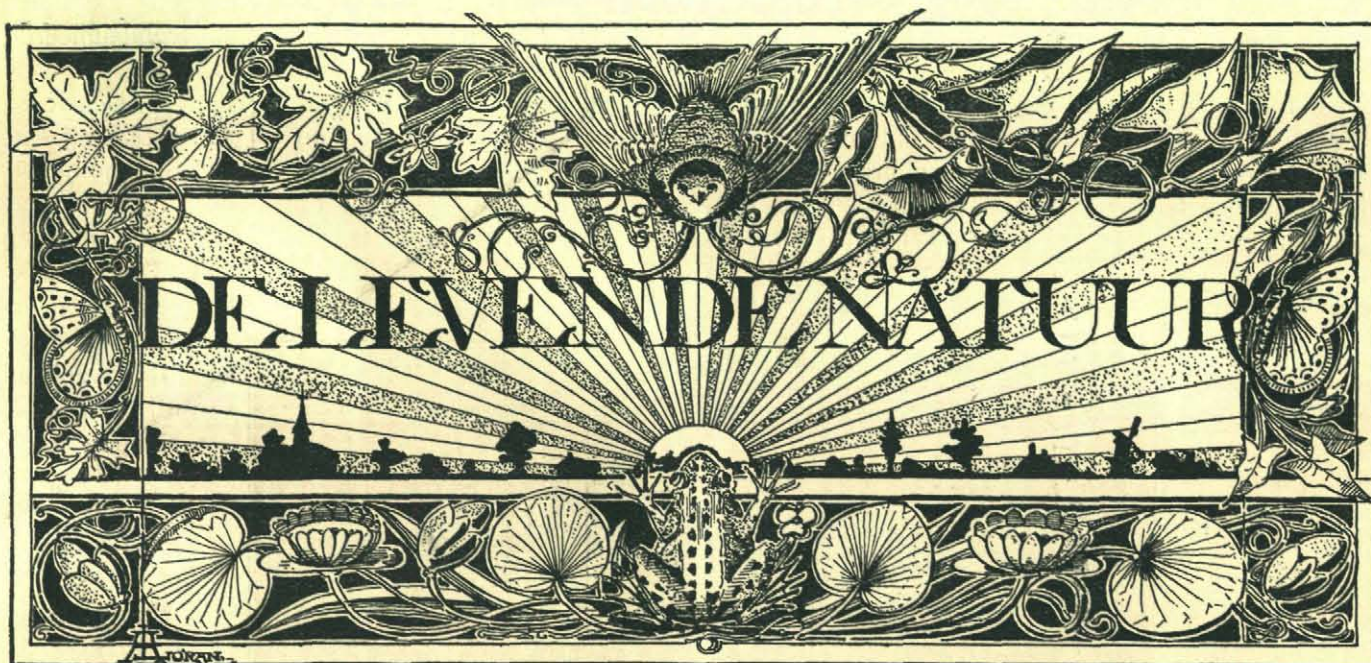

REDACTIE

E. HEIMANS, Amsterdam en JAC. P. THIJSE, Bloemendaal.

ADRES DER REDACTIE:

JAC. P. THIJSE, TE BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

Prijis per jaar f 3.60.

IN DE DUINDOORNS.

(Vervolg).

Reeds dikwijls is opgemerkt, dat de broedende vogels vaster zitten, naarmate het broeden verder gevorderd is. In de eerste dagen kan de broedende vogel nog wel eenigen tijd het nest verlaten, om voedsel te zoeken, of om — wat misschien nog noodiger is — eenige beweging te genieten. Maar tegen den tijd, dat de eieren zullen uitkomen, is daar geen sprake van en iedereen, die wel eens nesten gezocht heeft, weet mee te praten van eenden, die vlak onder je voeten opvlogen, patrijzen, waar je op trapte en kleine zangvogeltjes die zich op 't nest lieten streelen, niet omdat ze het streelen zoo aangenaam vonden, maar omdat ze de eieren niet durfden, niet konden verlaten.

Wanneer eenmaal de jongen zijn uitgekomen, wordt deze bezorgdheid nog grooter. Deze Bloemendaalsche Klauwier, die wij gedurende haar fotografie-periode hebben leeren kennen als een zachtmoedig en geduldig individu, vertoonde in die dagen een heldenmoed, die aan het ongeloofelijke grensde.

Nadat de prachtige photographie van den vogel op het nest was verkregen, wilde Tepe er ook nog een hebben met wat meer actie erin en daarom joeg hij het dier van 't nest, om 't oogenblik te snappen, dat het een goeden stand op den nestrand zou innemen. De vogel liet zich echter niet verjagen. Tot tienmaal toe moest het geprobeerd worden,

en eindelijk was hij genoodzaakt het dier er uit te laten nemen en het een eindje verder in de dorens neer te zetten. Oogenblikkelijk keerde het naar 't nest terug, bleef even op den rand van 't nest stilstaan en was toen natuurlijk dadelijk genomen. Het leek, alsof de vogel eindelijk begrepen had, wat wij van hem wilden en ons nu maar onzen zin gaf, om dan verder met rust gelaten te worden. Wat dan ook gebeurde.

Het mannetje was al dien tijd niet te zien. Er wordt anders wel verteld, dat hij zijn nest moedig tegen aanranders verdedigt, maar wij hadden hier met een uiterst goedaardig en phlegmatisch paar te doen. Ook bleef het ons een raadsel, hoe het wijfje aan voedsel kwam. Ik heb wel eens gelezen, dat het mannetje de dorens in de omgeving van het nest vol prikt met insecten; maar de nauwlettendste inspectie van alle struiken, vijftientwintig meter in het rond, leverde ons geen enkel opgeprikt exemplaar. Ik vermoed, dat het wijfje heel vroeg in den morgen gevoederd wordt en wellicht ook in den namiddag en verheug mij nu al er op, dat ik in Juni eens een paar dagen er aan ga besteden, om hier wat van te zien te krijgen.

De beide photo's van het wijfje op en bij het nest vertoonen nog enkele bijzonderheden. Vooreerst is dat zittende wijfje zoo mooi van stand en lijnen, het groote oog zoo vol uitdrukking en het wonder van teedere moederliefde op het brooze nest in het dichte doornstruweel zoo aangrijpend, dat wij deze

plaat gerust een kunstwerk kunnen noemen. Er is al heel wat gedebatteerd over de betrekking van kunst tot photographie, en de meeningen loopen gelukkig daarover nog al uiteen, zoodat het vraagstuk nog menigeen tot nadenken zal brengen. Intusschen poog ik mij te vergeefs van alles wat ik van Keulemans, Thorburn, Lodge, Whympers en de Japanners gezien heb, iets te herinneren, dat tegelijk even mooi en waar is als dat plaatje. Zelfs de zinco-reproductie is nog mooi genoeg.

De staande vogel is ook mooi, al zit de poot ook iets anders, dan wij die geteekend zouden hebben, ofschoon natuurlijk niemand ontkennen kan, dat dit nu zelf de juiste stand is. Ook zult ge opmerken, dat op beide photo's de vogel zijn staart scheef draagt: de zittende vogel houdt hem links, de staande rechts.

Zeer veel vogels houden hun staart scheef, wanneer ze op het nest zitten en bij de klauwier is dat in 't geheel niet verwonderlijk, want die scharrelt altijd met zijn staart.

Ge weet, dat de klauwieren er van houden, om op de hoogste takken van heesters uit te zitten kijken naar prooi. Op de Texelsche Meent bij den Nieuwen Aanleg, in de Bloemendaalsche duinen en vooral langs de spoorlijn tusschen Santpoort en Driehuizen heb ik er vaak met plezier naar zitten kijken, hoe zoo'n klauwier daar zat in zenuwachtige spanning

en alles wat hij dacht of waarnam, accompaneerde met bewegingen van kop en staart.

Een hond zou het hem niet verbeteren. Ook werd ik dikwijls herinnerd aan de galvanometer: bij een kleine emotie kreeg de staart een klein schokje, bij een geval van meer importantie sloeg hij een graad of dertig uit naar rechts, zwierde hij heen of weer en bij zeer dolle invallen maakte hij ook tegelijkertijd

een op en neergaande beweging, zoodat hij een volkomen kegelmantel beschreef.

Er zijn wel meervogels, bij wie de staart betrokken is bij gevoelsuitingen: op het oogenblik herinner ik mij dat zeer goed van roeken, gaaien, merels, eksters, roodstaartjes, winterkoninkjes, kwikstaartjes, musschen, rietgorzen, tapuiten, paapjes en de meeste hoenderachtige vogels, steltloopers en vele zwemvogels. Maar bij deze neemt het heele lichaam dan ook min of meer deel aan de beweging en is het staartgebaar veelal ondergeschikt

De Grauwe Klauwier. Het wijfje bij de jongen.

Photo van R. TEPE. Bloemendaal, 6 Juni 1905.

aan de stem. De klauwier echter kan zonder een woord te spreken en zonder zijn lichaam te verroeren met zijn staart een heel signaalboek volgebaren beschrijven. De eenige, die hem in dat opzicht nabijkomt, is zijn zeer verre neef, de vliegenvanger.

Wat nu die staartgebaren te beduiden hebben, daar weet ik nog weinig van. Misschien wilt ge mij wel eens helpen, om er achter te komen. Ook

bestaat er in dit opzicht weer groot verschil tusschen de individu's, de Santpoorters maken het meeste spektakel en ook heb ik eens onder Terborg een geweldig staartzwaaiër ontmoet.

Maar laat ons terugkeeren tot het nest. De vogels lieten zich door al^{de} gefotografeer niet hinderen en zelfs na de „rude épreuve“ van den 6den Juni bleven ze welgemoed hun jongen verzorgen.

Den 15den Juni lukte het, den man te kien, op het oogenblik dat hij zijn jongen kwam voeren: een mooi document van vaderzorg. De foto is een heel klein beetje onscherp, maar dat hindert niet erg, en geeft misschien wel een prettiger algemeen indruk. Hoe ferm komt die vogel uit den hoek, 't is, of je den tak nog onder zijn poot ziet trillen. Let ook eens op, hoe hij met de teenen het dunne takje grijpt, hij steunt ook in 't geheel niet op het eind van de middenvoet, zooals dat op teekeningen meestal het geval is.

Natuurlijk waren wij er verbazend benieuwd naar, wat die oude vogel aan zijn jongen bracht. Met loupe en sciopicon hebben wij afdrucken en diapositieven bestudeerd, maar dat witte plekje voor in den snavel wilde op geen enkel insect gelijken, zoodat wij het ten slotte moeten houden voor een stukje vogel- of muizen vleesch.

Nu konden wij nergens iets van een muizen- of

vogeltje vinden en ik moet 't eerlijk bekennen, dat gaf mij een stille voldoening. Dat wil zeggen, de muis zou ik met plezier aanschouwd hebben, maar het doode vogeltje op een doorn zou mij zeer onwelkom zijn geweest.

Het is nog lang geen uitgemaakte zaak, of de grauwe klauwier schadelijk is voor de vogelwereld. In sommige boeken staat te lezen, dat hij in tuinen

en parken niet geduld mag worden om zijn wreedheid en onverdraagzaamheid, dat hij een nog erger vijand van kleine vogeltjes is dan de verfoeilijke katten en dat in die en die streek de grasmuschjes en molenaartjes zich pas vestigden toen er een twintigtal klauwierparen waren weggeschoten. Von Altum in zijn Forstzoölogie spreekt een vernietigend oordeel uit en verwijst alle klauwieren naar 't schavot.

Gelukkig hebben zij ook hun verdedigers gevonden en één daarvan, Rahzek, uit Troppau, komt na ernstige onderzoe-

De Grauwe Klauwier. Het mannetje brengt voedsel.

Photo van R. TEPE. Bloemendaal, 15 Juni 1905.

kingen gedurende een tijdvak van twintig jaren tot de conclusie, dat de klauwieren hoofdzakelijk insecten dooden, ook veel muizen, soms ook kikvorschen en een enkel vogeltje of hagedisje. Het meest vangen zij loopkevers, mesttorren, hommels en sprinkhanen en dat is wel te begrijpen ook, wanneer ge bedenkt, dat ze een meter of zes boven den grond op den uitkijk zitten, zoodat ze juist die groote of blinkende

Jongen van de Grauwe Klauwier.

Photo van R. TEPE. Bloemendaal, 15 Juni 1905.

Jongen van de Grauwe Klauwier.

Photo van R. TEPE. Bloemendaal, 15 Juni 1905.

dieren gemakkelijk kunnen bemerken of bemachtigen.

Wel geloof ik, dat zij bij ruw en regenachtig weer, wanneer insecten schaarsch zijn, hun toevlucht kunnen nemen tot jonge en kleine vogeltjes en dat dus hun hoofdzonde een uitzondering is.

Toen ik verleden jaar een goed woordje voor de vlaamsche gaaien deed, heb ik uit alle deelen van het land brieven gekregen, vol met ernstige beschuldigingen en toen heb ik het hoofd gebogen en mijn dupliek vijf-en-twintig jaren uitgesteld. Vele waarnemers hebben de wandaden der gaaien aanschouwd en ik zelf heb er menigen zomermorgen naar liggen luisteren, hoe zij de jonge musschen onder mijn pannen vandaan haalden.

Nu zou het mij zeer aangenaam zijn, indien onze lezers eens even goed op de klauwieren wilden letten en ons alles meedeelden, wat zij waarnemen omtrent vogelroof en voorraadschuren. Wij zullen hier ook ons best doen en niet rusten voor wij de serie van deze photographiën gecompleteerd hebben met een mooie echte authentieke kiek van zoo'n doornetak beprikt met insecten en kleine gewervelde dieren. Hadden wij de voorraadschuur van ons individu kunnen ontdekken, dan zouden wij er stellig ook wel in geslaagd zijn, om den vogel op te nemen op het oogenblik zelf, dat hij een stuk buit op een doorn stak. Want deze klauwieren waren bijzonder mak en betrouwelijk. Wij hopen dat zij dezen zomer weer dezelfde duinhelling bezoeken.

Dat we u twee platen met jongen geven, komt, doordat de keus tusschen beide zoo moeilijk was. Op de eene zijn zoo prachtig de slagpennetjes te zien, die uit den kleinen vleugel wassen, op de andere is de gaper zoo mooi scherp en zit de verschoppeling zoo mooi suf over den rand te kijken. Het nest is nu lang zoo mooi en compact niet meer als veertien dagen geleden; ge ziet, dat het door al het gewoel en geduw en gedrang van de steeds grooter en sterker wordende jongen langzamerhand uit elkaar wordt gedrukt en meer en meer uitzakt. De ouden hebben geen tijd, om het bij te werken of te versterken en het zal binnenkort verlaten moeten worden. Gelukkig, dat die slagpennetjes al uitkomen.

Inderdaad zijn den dag na het nemen der foto's de jongen uitgevlogen of liever uitgelopen, want tot vliegen waren ze eigenlijk nog niet in staat. Ze zijn verdwenen in het onafzienbare duindoornbosch, altijd nog geleid en behoed door de ouden, die nog weken noodig hebben, om hun het guitige klauwierenbedrijf te leeren.

De guitigheid zit hem niet alleen in het kwispelen met den staart, maar ook in het nabootsen van allerlei geluiden. De klauwierman heeft een zang van zichzelf evenals een spreeuw of een zanglijster. Hij ontziet zich niet, om dat te doen, waar zijn eigen kinderen bij zijn en het is dus niet te verwonderen

dat ook deze hun evenvogel gaan nabauwen nog eer zij de kinderveeren ontwassen zijn. Maar alleen de jonge mannetjes zijn zoo slecht.

JAC. P. TH.

DE AMSTELVEENSCH E POEL.

(Vervolg).

Het bleek echter een slimme rakker te zijn, want hoe wij ook ons best deden, van een nest ontdekten wij geen spoor. Hij maakt het ook op den grond tusschen boomwortels en dat is in den Poel zeer moeilijk te ontdekken. Dat het bestond, was zeker, want niet lang na mijn eerste ontmoeting, zagen

Bitterzoet.

wij het vogeltje ijverig met wormpjes heen en weer vliegen. Nog later en de jongen gingen, zooals de boer mij vertelde, met vaderlief uit wandelen; en wanneer de kat van den boer wat te dicht in hunne nabijheid kwam, klonk oogenblikkelijk zijn heldere loktoon, om zijn jongen met het gevaar bekend te maken.